

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Keskeinen kuulemispalaute Hämeen vesienhoidon toimenpideohjelma Pohjavedet

Kanta- ja Päijät-Hämeen vesienhoidon ja merenhoidon yhteistyöryhmän kokous

21.9.2021

Eeva Pudas

Liikenne

- Liikennealueiden **pohjavesisuojausten** rakentamista pitäisi nopeuttaa erityisesti vedenhankinnan kannalta kriittisissä kohteissa.
- Pohjavesialueilla tulisi asettaa **rajoituksia liukkaudentorjunta-aineiden käytölle.**
- Pohjavesialueilla, joilla kloridipitoisuudet ovat kohonneet luontaisesta tasosta pitäisi siirtyä **vaihtoehtoisten liukkaudentorjunta-aineiden** käyttöön.

Seuranta

- **Pitkäaikainen seuranta** on tärkeää.
- Vesienhoidon seurannan tulee tukea mahdollisimman tehokkaasti myös **juomavesidirektiivin** edellyttämää raakavesien seurantaa.
- Eri tahojen tekemien seurantojen **tietojen kokoamista ja jakamista tulee tehostaa.**
- Pohjavesialueiden **yhteistarkkailun** edistäminen on tärkeää.
- Vesienhoidon seurantaan pitää varata viranomaisille **riittävät resurssit.**

Suunnitelmat ja tutkimukset

- Pohjavesialueiden **suojelusuunnitelmien** laatimista ja päivittämistä sekä pohjavesialueiden **rakenneselvitysten** tekemistä tulee edistää. Valtion tuen ja eri tahojen rahoituksen turvaaminen on tärkeää.
- On tärkeää varmistaa, että **suojelusuunnitelmat** otetaan nykyistä vahvemmin huomioon eri toimijoiden toiminnassa ja myös maankäytön suunnittelussa.
- Pintavesien lisäksi myös pohjavesistä tulee olla entistä enemmän tietoa käytettävissä luokittelun tueksi. Pohjavesien osalta on myös panostettava **pohjavesialueiden rajausten tarkentamiseen** maastomittauksin, koska rajauksilla on huomattava vaikutus elinkeinotoimintaan.
- Maankäytön suunnittelussa tulee turvata pohjaveden hyvä laadullinen ja määrällinen tila esimerkiksi **hulevesisuunnittelulla**.
- Pohjavesien suojelun kannalta on tärkeää ennaltaehkäistä pohjaveden pilaantumista. Siksi tiedossa olevien, mutta kunnostamattomien **pilaantuneiden maa-alueiden** tehokas tutkiminen ja kunnostaminen on tärkeää.
- **Maatalouden pohjavesivaikutuksista** tarvittaisiin enemmän tietoa.

Yhteistyön lisääminen ja tietojärjestelmien kehittäminen

- Pinta- ja pohjavesien tilalla on vaikutusta ihmisen terveyteen. **Ympäristöterveydenhuolto** olisi hyvä ottaa mukaan foorumeihin, jossa käsitellään kaavoitukseen liittyviä asioita.
- Vesienhoitosuunnitelmiin kerättyjen tietojen, erityisesti **paikkatietoaineistojen**, laajempaa yhteiskäyttöä tulisi lisätä.
- Toiminnanharjoittajien **velvoitetarkkailutulosten** siirtymistä suoraan tietojärjestelmiin olisi tärkeää edistää.
- Vesienhoidon toimenpiteisiin tulisi ottaa mukaan rekisterin muodostaminen olemassa olevien **maalämpökaivojen** sijainnista.

Ilmastonmuutos

- Ilmastonmuutokseen liittyvien **kuivuuden ja tulvien aiheuttamia seurauksia** tulee selvittää tarkemmin ja etsiä sopeutumiskeinoja nopealla aikataululla.
- **Sään ääriolosuhteisiin varautuminen** pohjaveden suojelussa ja vesihuollossa on tärkeää. Konkreettisia toimenpiteitä voivat olla sään ääri-ilmiöiden vaikutusten arviointi ja riittävän tarkka seuranta pohjaveden laadulle ja määrälle, jotta vaikutukset pystytään tunnistamaan, havaitsemaan ja tilanteeseen reagoimaan ajoissa.

Muita kommentteja

- **Maankäytön suunnittelu** on keskeinen pohjavedensuojelun ohjauskeino.
- Sektorikohtainen **toimenpiteiden esitystapa** vaikeuttaa vedenhankintaan käytettävien pohjavesien suojelemiseksi tehtävien toimenpiteiden riittävyyden kokonaisarviointia.
- Tekopohjaveden osalta on kirjattu, että **tekopohjaveden muodostamisella** voi olla huomattavia vaikutuksia alueen vesiluontoon. Asiaa on lähestytty kielteisten vaikutusten kautta. Tekopohjaveden muodostaminen toisaalta mahdollistaa vedenottamisen pienemmillä vaikutuksilla vesiluontoon kuin pohjavedenotto. Kyse on tekopohjavesilaitoksen suunnittelusta ja operoinnin toteutuksesta.
- Pohjavesiin kohdistuvat riskit ovat hallittavissa, mutta kaikki **riskien hallintakeinot tarvitsevat rahaa** ja muita työkaluja. Resursseja tulee lisätä.